

Vergaderjaar 2025–2026

35 522

Wijziging van de Winkeltijdenwet in verband met de bescherming van winkeliers tegen eenzijdige wijzigingen van openingstijden

Nr. 13

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 januari 2026

Met deze brief geef ik invulling aan de motie van het lid Kisteman (VVD)¹. Conform het amendement van het lid Aartsen², aangenomen tijdens de behandeling van de wijziging van de Winkeltijdenwet (Wtw) in verband met de bescherming van winkeliers tegen eenzijdige wijziging van openingstijden³, stond de evaluatie van die wetswijziging uit 2022 gepland voor 2026. Naar aanleiding van de motie van het lid Kisteman heb ik de planning van de evaluatie vervroegd en heb ik in kaart gebracht welke opties, onder andere, bestaan om de Wtw aan te passen. In deze brief informeer ik uw Kamer daarover. Ik licht hieronder kort de systematiek van de Wtw toe, informeer u over de planning van de evaluatie en ga ik kort in op de verschillende opties om de Wtw aan te passen, zonder vooruit te lopen op besluitvorming daarop.

Systematiek van de Wtw

Allereerst schrijft de Wtw voor dat winkeliers niet open mogen op zon- en feestdagen, en op werkdagen niet in de nacht tussen 22 uur en 6 uur. Van dit verbod mogen gemeenten een algemene vrijstelling of individuele ontheffing verlenen. In de praktijk betekent dit dat iedere gemeente een eigen winkeltijdenbeleid hanteert en op basis van de lokale situatie bepaalt of er afgeweken wordt van de verboden in de Wtw. Het is gemeenten niet toegestaan om regels te stellen over de openingstijden van winkels tussen 6 uur en 22 uur op werkdagen. Daarnaast is het mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur vrijstelling te verlenen ten behoeve van instellingen voor de volksgezondheid, het verkeer en het vervoer en de verkoop van nieuwsbladen en tijdschriften.

¹ Kamerstuk 26 419, nr. 113.

² Kamerstuk 35 522, nr. 8.

³ Wet van 14 juli 2021 tot wijziging van de Winkeltijdenwet in verband met de bescherming van winkeliers tegen eenzijdige wijziging van openingstijden, Stb. 2021, 376.

Daarnaast is in de Wtw geregeld dat eenzijdige wijzigingen van privaatrechtelijke afspraken over openingstijden nietig zijn, indien de winkelier daar niet uitdrukkelijk mee heeft ingestemd. Dit verbod is in de Wtw neergelegd naar aanleiding van de laatste evaluatie van de Wtw in 2016. Uit deze evaluatie bleek dat veel winkeliers in (huur)contracten, binnen winkeliersverenigingen of via franchisecontracten afspraken maakten over openingstijden. Deze afspraken werden vervolgens vaak eenzijdig aangepast door de wederpartij, waardoor de winkelier zich geconfronteerd zag met openingstijden waar de winkelier niet mee had ingestemd.

Evaluatie

Mijn ministerie is na het aannemen van de motie van het lid Kisteman direct aan de slag gegaan met de voorbereiding van de evaluatie van de Wtw door in gesprek te gaan met stakeholders vanuit de retail- en verhuurbranche, alsmede de Vereniging van Nederlandse Gemeenten om de vragen voor de evaluatie te formuleren en een onderzoeksbureau in te schakelen.

Met deze evaluatie zal ten eerste worden gekeken naar de doeltreffendheid en de effecten van de wijziging van de Wtw uit 2022 in de praktijk, conform de evaluatiebepaling die is opgenomen in die wijzigingswet. Ik zal in het bijzonder kijken naar de mogelijk negatieve effecten voor winkeliers in verband met hun vrijheid van vestiging en op de diversiteit van het winkelaanbod. Op basis van de motie van het lid Kisteman zal ik in deze evaluatie ook de andere onderdelen van de Wtw meenemen. De evaluatie zal qua opzet vergelijkbaar zijn met de laatste evaluatie die in 2016 is uitgevoerd.

Inhoudelijk ziet de evaluatie op drie onderdelen:

1. Marktanalyse en consumentengedrag in het kader van zon- en feestdagen;
2. Mogelijkheid van het (gedeeltelijk) loslaten van het openingsverbod op zon- en feestdagen; en
3. Evaluatie van het verbod op eenzijdige wijziging winkeltijden.

De evaluatie zal voor de zomer 2026 worden opgeleverd, waarna ik deze aan uw Kamer zal sturen samen met een kabinetsreactie daarop.

Mogelijkheden tot aanpassing van de Wtw

Het is nog onbekend of er problemen op het gebied van winkeltijden spelen, wat de oorzaken en omvang daarvan zijn en of de Wtw aan die problemen bijdraagt. Dat zal moeten blijken uit de evaluatie.

Desalniettemin is er in de motie van het lid Kisteman gevraagd om al tussentijds kort opties te schetsen voor aanpassing van de Wtw. Ik benadruk dat ik door het noemen van deze opties geen voorschot neem op toekomstige besluitvorming en de precieze gevolgen die deze opties zouden kunnen hebben. Dat is aan een nieuw kabinet. Het kabinet zal op basis van de evaluatie en gesprekken met stakeholders bepalen of een wetswijziging nodig en opportuun is.

In generieke zin geldt voor alle opties die ruimere openingstijden toestaan dat:

- opties ingrijpen of zelfs op gespannen voet kunnen staan met de autonome bevoegdheden van gemeenten om hun eigen winkelgebieden vorm te geven;
- maatwerk minder mogelijk is; en
- het bijdraagt aan de economische druk voor winkeliers om open te zijn op zondag, alsmede druk op werknemers om op meer zondagen te

werken of anderzijds economische druk oplevert om dicht te blijven als andere ondernemers dat doen.

Ik merk bovendien op dat de Wtw niet de enige regelgeving is die invloed heeft op economische activiteiten op zondag. In deze brief ga ik alleen in op mogelijke wijzigingen van de Wtw. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de volgende opties:

A. Landelijk verbod op zondag intrekken en bevoegdheden van gemeenten beperken

Het verbod om op zondag open te zijn (artikel 2, eerste lid 1, onderdeel a, van de Wtw) komt te vervallen en het verbod voor gemeenten om regels te stellen over de openingstijden van winkels tussen 6 en 22 uur wordt ook van toepassing verklaard op de zondag (artikel 9 van de Wtw). Dit heeft tot gevolg dat winkeliers altijd open mogen zijn tussen 6 en 22 uur op zondag. Gemeenten zouden in dat geval geen bevoegdheid meer hebben om regels te stellen over de openingstijden van winkels op zondag.

B. Landelijk verbod op zondag intrekken, maar ruimte aan gemeenten laten om regels te stellen over deze openingstijden

Het verbod om op zondag open te zijn (artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de Wtw) komt te vervallen en er wordt een aparte bepaling vastgesteld die gemeenten de bevoegdheid geeft om regels te stellen over openingstijden van winkels op zondag. Er kunnen in dat geval voorwaarden worden verbonden aan die bevoegdheid. Deze aanpassingen draaien de systematiek van de wet om – nee, tenzij naar ja, mits – en laten de autonomie van gemeenten om openingstijden op zondag te ordenen (grotendeels) intact.

Het stellen van extra voorwaarden aan gemeenten, bijvoorbeeld alleen wanneer dit in belang is van de openbare orde of woon- en leefmilieu, kan mogelijk leiden tot verdere verruiming van openingstijden op zondag in een aantal gemeenten ten opzichte van de huidige situatie. Door deze wijziging zullen waarschijnlijk alle gemeenten hun verordeningen moeten aanpassen. Het hangt er dan per gemeente vanaf wat de gevolgen voor de openingstijden zijn.

C. Toevoegen van gronden waarin een gemeente verplicht individuele ontheffing moet verlenen

Het is vanuit de systematiek van de Wtw reeds mogelijk om gemeenten voor te schrijven in welke situaties een verzoek tot ontheffing moet worden geaccepteerd. Dit is geregeld in artikel 6 van de Wtw, op basis waarvan de gemeente een verzoek tot ontheffing moet accepteren, indien de winkelier tot een kerkgenootschap behoort of te goeder trouw verklaart een godsdienst of andere levensovertuiging te belijden die voorschrijft dat de wekelijkse rustdag op een andere dag dan de zondag is. Er kan aan artikel 6 van de Wtw extra mogelijkheden voor automatische ontheffing worden toegevoegd.

Zo kan bijvoorbeeld worden opgenomen dat gemeenten een individueel verzoek van een winkelier voor een ontheffing om op zondag open te mogen in beginsel moeten accepteren. Daar zouden ook beperkingen aan kunnen worden opgelegd, bijvoorbeeld dat een winkelier van deze ontheffing maar een maximum aantal keer per jaar gebruik kan maken.

D. Intrekken Winkeltijdenwet

De laatste optie is het geheel intrekken van de Wtw. Dit zal ertoe leiden dat de verboden in de huidige wet komen te vervallen en dat gemeenten hun eigen winkeltijdenbeleid zullen bepalen. Het enige verschil is dat gemeenten dan ook zelf regels mogen stellen over openingstijden tussen 6 en 22 uur op werkdagen. Dat mogen gemeenten momenteel niet. Bovendien vervalt de bescherming voor winkeliers tegen eenzijdige wijzigingen van privaatrechtelijke afgesproken openingstijden.

Nadat de evaluatie is afgerond, zal ik uw Kamer over de uitkomsten informeren.

De Minister van Economische Zaken,
V.P.G. Karremans